

Voordat je gaat wandelen...

Inleiding

De OV-stapper Stenen Tafel begint op station Arnhem Centraal en eindigt op station Arnhem Presikhaaf. De wandeling voert je door de groene gordel van heuvelachtige en waterrijke landschapsparken rondom Arnhem. Je loopt achtereenvolgens door de parken Sonsbeek, Zypendaal, Klarenbeek, Angerenstein, Regina Pacis en Presikhaaf. Deze wandeling kan uitstekend gecombineerd worden met een bezoek aan een van de attracties die aan de route liggen, Watermuseum, Burgers Zoo en Openluchtmuseum.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, cultuurhistorie, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers bij de tekst vind je terug op het kaartje.

Markering van de route

De eerste 2,8 km volg je de geel-rode markering van het Veluwe Zwerfpad (SP 16, 357 km over de Veluwe). Vervolgens is de route tot bij de Waterbergseweg niet gemarkeerd (1,8 km). Het stuk langs de Waterbergseweg (700 m) maakt weer deel uit van het Veluwe Zwerfpad. Net voordat de Waterbergseweg overgestoken wordt kom je op het Maarten van Rossumpad (LAW 4, Den Bosch – Steenwijk, 384 km) dat je 1,8 km volgt. Het laatste stuk is niet gemarkeerd. In de onderstaande beschrijving van de wandeltocht wordt de markering als volgt weergegeven:

- Niet gemarkeerd deel van de route.
- Route is onderdeel van het Veluwe Zwerfpad.
- Route is onderdeel van het Maarten van Rossumpad.

Horeca onderweg

Op de route vind je verder nog de volgende horeca:
(na 0,4 km) [Bezoekerscentrum 'Sonsbeek'](#). Open van di t/m zo van 10-17 uur.
(na 0,6 km) Bij het watermuseum [Grand Café Aan de Beek](#). Geopend van di t/m zo vanaf 10 uur.
(na 1,5 km) [Brasserie 'De Boerderij'](#). Open van ma t/m zo vanaf 11 uur.
(na 10 km) [T-Huis](#) in Park Presikhaaf. Open wo t/m zo van 10.30 tot 17 uur.

Terugreis

Volgens de dienstregeling van 2022 vertrekt vanaf station Presikhaaf 2x per uur (op zondag 1x), een trein richting Arnhem en Zutphen. Vanaf de bushalte bij Station Presikhaaf gaat er elk kwartier wel een bus richting centraal station. Actuele vertrektijden vind je op: 9292.nl

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op: www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons!
www.meldpuntroutes.nl

Beschrijving van de Wandeling

 De wandeling begint aan de achterzijde van station Arnhem (Sonsbeekzijde), bereikbaar via de perrons en de voetbrug. Vanaf het station de weg bij de verkeerslichten oversteken en linksaf. Na 30 m rechtsaf, voetpad. Aan het eind rechtsaf, (Bouriciusstraat). Je volgt de geel-rode markering van het Veluwe Zwerfpad. Voor een grasperk linksaf en de dalende Bouriciusstraat uitlopen. Aan het eind de Zijpendaalseweg oversteken naar het bezoekerscentrum 'Sonsbeek'. Hier voegt zich het Maarten van Rossumpad bij de route.

1. Bezoekerscentrum 'Sonsbeek'.

[Bezoekerscentrum Sonsbeek](#) is het informatiecentrum voor de Arnhemse stadsparken Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden Bodem. Tevens exploiteert het bezoekerscentrum de naastgelegen "Witte Watermolen", een historische waterradmolen uit 1470. Vroeger stonden op de Veluwe een groot aantal watermolens langs de beken. Ze werden gebruikt om koren te malen, maar ook om papier te maken. Het water om de molens aan te drijven kwam uit speciaal voor dit doel gegraven sprengen. De grond die vrijkwam werd gebruikt om de oevers van de beken te verhogen. De beken werden bekleed met klei of leem om ze waterdicht te maken. De Witte Watermolen is te bezichtigen op: di en wo van 10 tot 16 uur en op zo van 12 tot 16 uur.

 Loop tussen het bezoekerscentrum en de watermolen door en volg het natuurplek langs de Molenbeek. Je loopt nu door het Sonsbeekpark. De beek net voor Grand Café bij het Watermuseum oversteken, linksaf en achter het museum de beek weer oversteken, dan rechtsaf en verderop rechtdoor de vijver aan je rechterhand houden.

2. Het Nederlandse Watermuseum

Als je voor de eerste brug over de bovengenoemde beek rechtdoor loopt, kom je bij het Grand Café en het [Nederlands Watermuseum](#). Het Nederlands Watermuseum is een interactief museum over alle aspecten van zoet water in Nederland en daarbuiten. De verwachting is dat zoet water in de toekomst net zo kostbaar wordt als olie. De VN heeft deze eeuw daarom uitgeroepen tot eeuw van het zoete water. Het museum toont onder andere hoe ons rioleringsstelsel werkt, hoe

mensen wereldwijd omgaan met water en hoe sluizen en gemalen een overstroming kunnen voorkomen. Het museum richt zich sterk op kinderen.

 Aan het eind van de vijver de brug met de zwanenornamenten oversteken en het pad schuin naar links volgen. Zijpaden negeren, rechtdoor blijven lopen met later de Grote Vijver aan je linkerhand. Aan het eind van de Grote Vijver linksaf over een vlonder en direct daarna weer linksaf. Negeer het hier naar rechts gaande Maarten van Rossumpad en houd de vijver aan je linkerhand.

3. Park Sonsbeek

Park Sonsbeek is een lustoord en heeft die functie al bijna 250 jaar. Het ligt op een unieke plek en vormt de overgang tussen de stad en het omliggende land. De eerste bewoners waren boeren en molenaars die in het midden van de 18e eeuw gezelschap kregen van de gegoede burgers die zich wilden terugtrekken in de natuur, hoofdzakelijk voor de jacht of de paardrijkunst. Na verloop van tijd werden er landhuizen gebouwd, voorzien van vele vensters, zodat vanuit iedere hoek een prachtig uitzicht werd geboden. Sinds 100 jaar is het park niet langer voorbehouden aan weinigen, maar mag iedereen er toeven.

 Je passeert brasserie 'De Boerderij', blijf langs de vijver lopen. Na een betonnen bruggetje, met een gedenksteen van de 7e molen, het eerste pad rechtsaf. Een weg oversteken (Parkweg) en wandel het park Zijpendaal in. Aan het eind van het pad rechtsaf. Dit brede pad blijven volgen tot je langs 'Huis Zypendaal' komt. Even voorbij het landhuis ga je rechtsaf een zandpad op dat met een bocht om een weiland heen loopt. Na het witte huis gepasseerd te zijn, ga je scherp linksaf en hou daarna rechts aan. Na 30 meter op de kruising opletten, het Veluwe Zwerfpad gaat rechtdoor. Jij gaat echter rechtsaf, en steekt het open veld rechtdoor over. Je bent nu op het niet gemarkeerde deel van de route.

4. Zypendaal

Huis Zypendaal werd tussen 1762-1764 gebouwd voor de Arnhemse stadssecretaris Hendrik Willem Brantsen en bleef tot het begin van deze eeuw in bezit van de familie Brantsen. Het omringende park is in 1803 aangelegd door de tuinarchitect Posth en in 1863 in landschappelijke stijl gewijzigd door Petzold. In 1930 werd het kasteel aangekocht door de gemeente Arnhem. Inmiddels zijn huis en koetshuis gedeeltelijk in gebruik genomen als kantoor van Het Geldersch Landschap en de Geldersche Kastelen. De hoofdverdieping is met meubels en kunstvoorwerpen uit het voormalig Brantsen bezit aangekleed op de wijze van een bewoond huis. Op zondag is "[Huis Zypendaal](#)" te bezichtigen onder leiding van een gids.

Aan het eind van het veld steek je rechtdoor, over het linker pad, het bosperceel over. Het pad komt uit op een straat in de bebouwde kom. Hier linksaf en 25 m verder rechtsaf, bospad (*Ga hier 250 rechtdoor naar Burgers Zoo.*) Zijpaden negeren en aan eind van het pad de verharde weg (Kluizeweg) oversteken en rechtdoor over het pad door het bosperceel. De Cattepoelseweg schuin oversteken, het viaduct over,

langs rotonde en rechtdoor langs restaurant en bowlingcentrum 'De Schelmse Brug'. (*300 m links op de rotonde is de ingang van het Openluchtmuseum.*)

Eerste weg rechtsaf, Julius Röntgenweg. Tweede weg linksaf, Willem Pijperstraat. Op kruising rechtdoor en op splitsing rechts aanhouden. Daarna aan het eind linksaf, (Richard Holstraat). Vervolgens rechtsaf (Waterbergseweg). Hier vind je weer de markering van het Veluwe Zwerfpad.

 Volg het zandpad tussen de bomen en steek een paar straatjes over. Einde pad (voor een groot grasveld) linksaf. (Je komt weer op het Maarten van Rossumpad)

De weg schuin naar links oversteken en het klinkerpad tussen de weilanden volgen. Bij splitsing na een slagboom rechtsaf.

Je komt nu bij een drukke verkeersweg. Deze weg bij verkeerslichten oversteken. Aan de overkant rechtdoor via trapjes het talud op en volg het bospad park Klarenbeek in. Een asfaltweg oversteken. Links zie je de voormalige watertoren, nu restaurant, 'de Stenen Tafel' en rechts heb je uitzicht op Arnhem en omgeving; hoogte NAP + 50m. Ca 150 meter verder, op driesprong met een houten sculptuur van een monnik, linksaf, een pad omhoog. Aan einde rechtsaf en rechtdoor langs de Stenen Tafel, een klinkerstraat.

5. Stenen Tafel

Volgens overlevering is de Stenen Tafel gemaakt van enkele grafzerken die afkomstig zijn van het klooster Monnikenhuisen, dat in 1343 werd gesticht en in deze omgeving heeft gestaan. In de rand van de zerken zijn nog duidelijk letters zichtbaar.

Na de "van Heemstrabank" ga je linksaf, een bospad in. Dit pad komt uit op een asfaltweg (Monniken-steeg). Oversteken en rechtdoor paadje langs de heg. Dit pad vloeit over in een pad dat van links komt. Een pad naar rechts negeren. Het pad buigt naar links en stijgt naar het stenen uitkijkpunt "Hoogte 80". Tien meter na dit uitkijkpunt (dus niet direct bij het uitkijkpunt) ga je haaks rechtsaf naar beneden. Je steekt een weg over (Burgemeester Bloemersweg) en gaat rechtdoor. Bij een kruising opletten, het Maarten van Rossumpad gaat naar links. Jij loopt rechtdoor. De route is verder niet meer gemarkeerd.

Op een splitsing rechts aanhouden en steeds rechtdoor over het asfaltpad. Je komt uit op de Rosendaalseweg. Weg oversteken en rechtsaf na 40 meter linksaf bij poort park Angerenstein in.

6. Angerenstein

Wanneer het tegenwoordige landhuis werd gebouwd is niet precies bekend, maar het werd in 1808 gekocht door baron van Pallandt van Walfort. In 1884 werd het verbouwd en met enkele vleugels uitgebreid. In 1907 kocht de Apeldoerner Jan Goeyen het landgoed, en in 1941 werd het aan de gemeente Arnhem verkocht. Het landhuis was tot 1987 in gebruik als opleidingsinstituut voor sportleraren, deed daarna nog dienst als atelier-

ruimte voor kunstenaars. Nu zijn het appartementen voor particulieren geworden.

Je loopt rechtdoor over het asfaltvoetpad. Voor het gebouw rechtsaf en na het oversteken van een stroompje linksaf. Pad maakt bocht naar rechts, op splitsing links aanhouden. Daarna tweede pad linksaf een kiezelpad. Rechtdoor en de vijvers aan je linkerhand houden. Na de tweede ronde kleine vijver rechtsaf en op splitsing links aanhouden. Na circa 50 meter linksaf over een vlonder en meteen rechtsaf. Aan het eind van het pad linksaf. Via een hek verlaat je het park. (*Links is woonzorgcentrum "Insula Dei", de tuinen zijn vrij toegankelijk.*) Op de drukke Velperweg linksaf. Oversteken bij de oversteekplaats en aan overzijde linksaf. Dan de eerste weg rechts, Esperantolaan. Na 50 meter linksaf een bospad in.

7. Regina Pacis

Dit terrein, dat eigenlijk 'Sacré Coeur' heet, was oorspronkelijk één geheel met het landgoed Rennen Enk, dat aan de andere kant van de Velperweg ligt. Het werd in 1879 aangekocht door Nederlanders die terugkeerden uit het toenmalige Indië. Ze maakten er een lustoord van en bouwden in 1883 een vogel- en plantentuin om de sfeer van Indië te kunnen blijven proeven. Toen de sociëteit steeds minder belangstelling kreeg, werd het terrein verkocht aan de zusters Ursulinen die er een pensioonaat voor deftige jongedames van maakten. Uit die tijd stamt de naam 'Sacré Coeur'. Later woonden de zusters van de stichting 'Insula Dei' er en er is een politie school gehuisvest geweest. Tegenwoordig is het een verpleeghuis.

Bij splitsing linksaanhouden daarna eerste pad rechtsaf. Vervolgens (ruim voor een bruggetje) rechtsaf. Je houdt de vijver aan je linkerhand en loop langs de Sawah Belanda.

8. Sawah Belanda

Sawah Belanda gedenkt de Indo die in koloniaal Nederlands-Indië is ontstaan en na de revolutie van 1949 naar Nederland is gekomen. Het monument omvat een sawah met zeven granieten pagina's die rondom het rijstveld 'zweven'. Op de stenen staan flarden van verhalen, vertellingen uit de mond van Indische mensen. Het kunspark staat symbool voor de Indo's die nu opgelost lijken te zijn in de Nederlandse samenleving, die hun nostalgische herinneringen koesteren en sporen hebben achtergelaten in de Nederlandse cultuur. Het is een gezamenlijk project van de gezusters Joyce (beeldend kunstenaar) en Marion Bloem (schrijfster en beeldend kunstenaar). De rijstplantjes zijn gekweekt in de kassen op landgoed Bronbeek.

Na een bruggetje is de vijver aan je rechterhand. Bij het einde van de vijver het bruggetje naar rechts negeren en linksaf langs de vijver met de mooie oude platanenrij. Aan het eind van de vijver voor het bruggetje links aanhouden en het park verlaten. Op de verkeersweg rechtsaf en het spoor oversteken. Volg het hekwerk langs de HAN (Hogeschool Arnhem Nijmegen) tot voorbij de hoofdingang. De weg met een bocht naar rechts volgen, onder een voetgangersbrug door. Waar

de weg overgaat in een fietspad ga je linksaf langs de slagboom. Na 150 m op splitsing rechtsaf, wandelpad langs de vijver. Blijf het pad dicht langs de vijver volgen (links ligt het T-Huis) tot het einde van het pad bij de ingang van de Heemtuin Presikhaaf. Linksaf, voorbij de kleine parkeerplaats van Natuurcentrum Arnhem.

9. Heemtuin Presikhaaf

Sinds 1980 zijn op bijna twee hectare van voormalig landgoed Presikhaaf een twaalftal landschapstypen tot ontwikkeling gebracht. Honderden soorten planten, waarvan er tientallen zeldzaam zijn, hebben er een groeiplaats gevonden. Hét kenmerk van Heemtuin Presikhaaf is veel reliëf en een stromende beek. Het natuurlijke bronwater is afkomstig uit park Angerenstein. De beek voedt in de heemtuin een bospoel, een dode rivierarm, een moeraszone, rietland en een uiterwaard. De heemtuin is vrij toegankelijk van zo t/m vr tussen 9 en 16 uur.

Na 200 m rechtsaf richting Station Presikhaaf. Neem de ingang aan de andere kant van de spoorweg als je via Arnhem Centraal reist.

Genoten?

Schrijf een review!

www.wandelnet.nl/wandelroute/716/Stenen-Tafel/review

Alle gegevens in deze folder gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze OV-stapper werden met de grootste mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet. (Uitgifte 7-4-2022)